

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

हरेक शुक्रबार प्रकाशित हुने

सहिद साप्ताहिक

नियमित पढौ र पढाऔ ।

email:

kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

वर्ष १३, अंक २१, पृष्ठ-६ नै.सं. ११३६ गुंला गा. नवमी, ति.सं. २०७३ भाद्र १० गते शुक्रबार AUG 2016 मूल्य रु. ५।-

सन्दर्भ: भक्तपुर काण्ड

सम्भन्नामा भदौ ९ को कालो दिन

विवेक

आधुनिक राजनीति शास्त्रका महान विचारक मेकियावलीले 'साध्य उत्तम छ भने जस्तोसुकै खराब भए पनि त्यसलाई अङ्गीकार गर्नुपर्दछ, नैतिकता, धर्मजस्ता कुराहरूलाई अड्कनको रूपमा तेर्स्याउनु हुँदैन' भनेका थिए ।

पञ्चायती व्यवस्थालाई निर्विकल्प ठान्ने पञ्चहरूको लागि व्यवस्थाको आयु लम्ब्याउने भन्दा उत्तम कार्य अरु के हुनसक्थ्यो ? विश्वका कतिपय देशका शासकहरू आफ्नो शासन सुरक्षित राख्न विरोधीहरूलाई दबाउन जस्तोसुकै षडयन्त्र गर्न पनि पछि पर्दैनन् । पूँजीवादी व्यवस्थामा शासन सत्ता टिकाउन जालझेल, षडयन्त्र र धोका सामान्य कुरा हो । नेपालको राजनैतिक इतिहास यस्तै धोका, षडयन्त्र र जालसाजीबाटै अगाडि बढिरहेको छ । मल्ल काल, राणा काल, शाह काल तथा गणतान्त्रिक कालमा समेत नेपाली

जनताले राजनीतिमा यस्तै दृश्यहरू देखिरहेका छन् ।

हरेक वर्ष भदौ ९ गतेको दिन नजिकिँदै गर्दा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका कार्यकर्ताहरू पञ्चायती राज्य स्तरबाट रचिएको भयङ्कर षडयन्त्रलाई सम्झने गर्छन् । २०४५ साल भदौ ९ गते पञ्चायती व्यवस्थाका सञ्चालकहरूले नेपाल मजदुर किसान पार्टीलाई समाप्त पार्न राज्यस्तरबाटै षडयन्त्र रचेका थिए । भक्तपुर काण्डको नामले चर्चित त्यस षडयन्त्रबारे नयाँ पुस्तालाई जानकारी दिने उद्देश्यले हरेक वर्ष नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघले प्रवचन कार्यक्रमको आयोजना गर्ने गरेको छ । पूँजीवादी शासकहरूले नयाँ नयाँ ढंगले षडयन्त्र गर्नसक्नेबारे सचेत पार्नु त्यस कार्यक्रमको अर्को उद्देश्य हो ।

भदौ ९ गतेको घटनाबाट प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावितहरूका साथै नयाँ नयाँ कार्यकर्ताहरू कार्यक्रममा

सहभागी हुन्छन्, आ-आफूले भोगेका अनुभव र पीडादायी घटनाहरू सम्झने गर्छन्, महिलाहरूले खेलेको साहसिक भूमिकाको प्रशंसा हुन्छ र राजनैतिक परिवर्तनको लागि लड्ने योद्धाहरूको चर्चा हुन्छ । नयाँ पुस्तालाई सचेत भएर अगाडि बढ्न यस्तो कार्यक्रमले ऊर्जा दिन्छ ।

पञ्चायती व्यवस्था निर्दलीय भने पनि एक दलीय व्यवस्था थियो । पञ्चायतको विरुद्ध बोल्ने, लेख्ने वा कुनै किसिमको अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता थिएन । पञ्चहरूको लागि पूर्ण प्रजातन्त्र थियो । तिनीहरूलाई पञ्च खत माफ थियो । पञ्चायतको विरुद्ध बोल्नु र लेख्नु नै अपराध थियो । राजनीति पञ्चहरूको हातमा केन्द्रित थियो । त्यस्तो कठिन परिस्थितिमा पनि राजनैतिक कार्यकर्ताहरू चुप लागेर बसेनन् । निरंकुश पञ्चायतको विरुद्ध भूमिगत रूपमा विभिन्न समूहहरू सक्रिय थिए । त्यसमध्ये नेपाल

मजदुर किसान पार्टी (तत्कालीन संगठन) पनि एक थियो ।

पार्टी प्रतिबन्धित अवस्थामा पनि राजनैतिक कार्यकर्ताहरू भूमिगत रूपमा जनताको बीचमा गएर काम गरिरहेका थिए । ती कार्यकर्ताहरू पञ्चायतप्रति घृणा सृजना गर्ने र जनताले प्रजातन्त्रको उपभोग गर्न पाउन पञ्चायती व्यवस्थाको अन्त्यको आवश्यकताका कुराहरू गर्दै जनतालाई सचेत पार्थे । पञ्चायतविरुद्ध जनता भित्र भित्र असन्तुष्ट थिए । 'फूट गर र राज गर' को नीतिकै आधारमा तिनीहरू शासन चलाइरहेका थिए । विभिन्न गुट उपगुटमा छरिएर रहेका पार्टीहरूबीच कहिल्यै राम्रो सम्बन्ध थिएन । काँग्रेस र कम्युनिष्टहरू एक अर्कालाई मुख्य दुश्मन सम्झन्थे । त्यसको फाइदा पञ्चायतलाई हुने गर्दथ्यो । पञ्चहरूले विभिन्न पार्टीभित्रका मान्छेहरूलाई हातमा लिएर त्यसरी भिडाइराखेका थिए । लामो

क्रमशः पृष्ठ ४ मा

कीर्तिपुर नपाको सदभावना दूतमा डा. देवकाजी

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नपा वडा नं. ११ मा जन्मनु भएका (हाल कतार) डा. देवकाजी डंगोललाई कीर्तिपुर नगरपालिकाले सदभावना दूत बनाएका छन् ।

भाद्र ६ गते डा. डंगोललाई कीर्तिपुर नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत उद्व प्रसाद रिजालले 'दूत' को पत्र प्रदान गर्नुभएको थियो ।

डा. देवकाजी डंगोल विदेशमा आफ्नै व्यवसायमा व्यस्त रहेर पनि विदेशमा रहेका नेपालीहरूको सेवामा र स्वदेशमा पनि विभिन्न सामाजिक सेवामा सक्रिय हुनुहुन्छ ।

विदेशमा विभिन्न दातृ संघसंस्था व्यक्तिसँग स्रोत संकलन गरी स्वदेशको सेवामा समर्पित रहेको पाँगामा आफ्नै जग्गामा

भूकम्प पीडितको लागि आफ्नै आमाको नाममा प्रतिष्ठान संचालन गरी अस्थायी आवासको व्यवस्था गर्नुभएको छ ।

वहाँले विभिन्न विद्यालयमा पनि सहयोगको हात बढाएका छन् भने विगतमा नेपाल दुहुरा कल्याण संघमार्फत् असाहय र गरिव विद्यार्थीको लागि विद्यालय ड्रेस, कापी, किताब र आर्थिक पक्षबाट समेत सेवा गर्ने काममा अग्रणी हुनुहुन्छ ।

अब कीर्तिपुरको प्रतिनिधित्व गर्दै 'सद्भावना दूत' नियुक्त भएपछि वहाँमा थप जिम्मेवार वहन गर्ने अवसर मिलेको छ । हामी आशा गरौं कीर्तिपुर लगायत सिंगो देशमा सामाजिक सेवाको हात अझ फराकिलो होस् ।

इन्जिनियर समाजको निर्वाचन घोषणापत्र सार्वजनिक

काठमाडौं । इन्जिनियर्स एसोसियसनको ३१ औं कार्यकारिणी परिषद् तथा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्का प्रतिनिधिहरूको निर्वाचनमा भाग लिन इन्जिनियर समाज नेपालले खवप इन्जिनियरिङ्ग कलेजको सभाकक्षमा घोषणा पत्र सार्वजनिकीकरण एवं उम्मेदवार परिचयात्मक कार्यक्रम आयोजन गर्‍यो ।

कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टी केन्द्रीय सचिव सुनिल प्रजापतिले निर्वाचनलाई वैचारिक संघर्षको रूपमा इन्जिनियरहरूको बीचमा अगाडि बढाउन सुझाव दिनुभयो । समाजले भूकम्पको समयमा भगनावशेष व्यवस्थापन एवं सर्वेक्षणमा प्राविधिकहरूको परिचालन गर्नुको साथै भारतीय नाकाबन्दीको विरोधमा सडक संघर्षमा सहभागिता जस्ता सराहनीय काम समाजले गरेको बताउनुभयो ।

वहाँले देशमा नक्कली डाक्टरहरू जस्तै नक्कली इन्जिनियरहरूबाट पनि सतर्कता अपनाउनुपर्ने बताउँदै गलत मान्छेको प्रवेश नहोस् भन्नेमा

ध्यान दिनुपर्ने बताउनुभयो ।

पूँजीवादी प्रजातन्त्रमा दुई वा तीन दलले मात्रै मनपरी गर्ने र फरक विचारलाई रोक्ने प्रयास गरिने बताउँदै निर्वाचनमा उम्मेदवारीको लागि चर्को शुल्क असुल्ने र निर्वाचनमा अनियन्त्रित खर्च गर्ने गरेको स्मरण गर्दै एकलैले भएपनि निर्वाचनमा भाग लिनुपर्ने बताउनुभयो ।

समाजले विभिन्न जिल्लाका प्रतिनिधिहरूसहित ३३ प्रतिशत महिलाहरूलाई प्यानलमा स्थान दिनुले समावेशीताको मर्मलाई सही अभ्यास गरेको बताउँदै वहाँले देशलाई आत्मनिर्भर बनाउन इन्जिनियरहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहने बताउनुभयो ।

समाजका अध्यक्ष ई. रविन्द्र फोर्जुको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा डा. जटाधर झा, ई. राजेन्द्र प्रसाद हाडा, आ. रजनी जोशी, ई. अमिता प्रजापति, ई. सुनिल दुवाललगायतले पनि बोल्नुभएको थियो । निर्वाचन भाद्र ३१ गते हुँदैछ ।

घोषणापत्र पृष्ठ ३ मा

क्रान्तिकारी किसानको प्रथम कीर्तिपुर नगर सम्मेलन सम्पन्न

नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन मंसिर ११-१३ र जिल्ला सम्मेलन भाद्र ११ को क्रममा देश व्यापी जिल्ला नगर र गाउँ सम्मेलन जारी छन् । त्यसैक्रममा नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघ कीर्तिपुर नगर समितिको प्रथम कीर्तिपुर नगर सम्मेलन भाद्र ४ गते कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. १२ मा सम्पन्न भयो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य नारायण महर्जनले सुकुण्डामा दीप प्रज्वलन गरी उद्घाटन गरिएको सो सम्मेलनमा वहाँले नगर समितिले किसानहरूको हक अधिकार र क्रान्तिकारी भूमिसुधारबारे संघर्ष गर्नुपर्ने बताउनुभयो । देशमा ९ महिना सरकार परिवर्तन पूँजीवादी व्यवस्थाको विकृति हो भन्नुहुँदै पूँजीवादी गणतन्त्रमा जनताको हितमा काम हुनेछ भनेर सोच्नु गलत हुनेछ भन्नुभयो ।

देशमा समाजवादको आवश्यकताको आन्दोलन नेमकिपाले मात्र गरेको छ भन्नु

हुँदै भारत सामु आत्मसमर्पण गर्ने सरकारको विरुद्ध संघर्ष गर्न आह्वान गर्नुभयो ।

वहाँले देशमा संवैधानिक सक्रियताको लागि र देशको विकासमा अगाडि बढाउन स्थानीय निकायको निर्वाचन तत्काल गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै स्थानीय तह संरचना आयोगले स्थानीय तहको संस्था घटाउनु भन्दा पहिले स्थानीय सीमाङ्कन र नामाङ्कनमा भगडा हुने भएकोले जनताबीच व्यापक छलफल चलाउनुपर्ने बताउनुभयो । वहाँले

कार्यकर्तालाई देशमा परिवर्तन अवश्यम्भावी छ, हामी सबै सचेत र संगठित होऔं भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा अतिथि नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघका सचिव विकल प्रजापतिले किसान संघको इतिहास र स्थापनाबारे प्रष्ट पार्दै क्रान्तिकारी भूमिसुधारको लागि संघर्ष गरेको स्मरण गराउनुभयो । वहाँले कृषि प्रधान देशमा स्वदेशमै मल कारखाना नखोल्नु सरकार कमिशनमा फसेकोले हो भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा बुद्धिमान महर्जनको सभापतित्वमा नेपाल

क्रान्तिकारी किसान संघ काठमाडौं जिल्ला उपाध्यक्ष गुणदास महर्जन, स्वतन्त्र महर्जन, रवु रञ्जितले पनि बोल्नुभएको थियो ।

उक्त सम्मेलनको दोस्रो चरणमा स्वतन्त्र महर्जनको अध्यक्षतामा ९ सदस्यी नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघ कीर्तिपुर नगर समिति गठन गरिएको थियो । निर्वाचित सदस्यहरूलाई केन्द्रीय सदस्य नारायण महर्जनले सपथ खुवाउनुभएको थियो ।

त्यसैगरी तारकेश्वर नगरपालिकामा पनि नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघमा आवद्ध किसानहरूको भेला सोमबार बस्यो । त्यस भेलाबाट रामचन्द्र महर्जनको अध्यक्षतामा ६ सदस्यीय नेक्राक्सिंघ तारकेश्वर नगर समिति गठन गरियो ।

त्यसैगरी मंगलबार काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ५ विशालनगरमा महानगरमा रहेका किसानहरूको भेला बसी कुल नारायण महर्जनको अध्यक्षतामा ६ सदस्यीय नेक्राक्सिंघ काठमाडौं महानगर समिति गठन गरियो ।

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक २१, २०७३ भाद्र १० गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहाँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

किसान संघलाई शुभकामना

नेपाल मजदुर किसान पार्टीको जनवर्गीय नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन मंसिर ११-१३ हुने निर्णयसँगै देशव्यापी जिल्ला समितिको सम्मेलन, भेला चालू छन् ।

यसै सिलसिलामा भाद्र ११ गते शनिबार काठमाडौं जिल्लाको तेस्रो जिल्ला सम्मेलन काठमाडौंको चन्द्रागिरी नगरपालिकामा वडा नं. १७ मा हुँदैछ । सर्वप्रथम किसान संघको सम्मेलनको सफलताको कामना गर्दैछु । साथै नयाँ नेतृत्वले किसानको समस्यालाई लिएर आवाज र संघर्ष गर्नेछ विश्वास लिन चाहन्छु ।

कृषि प्रधान देशमा किसानको लागि चाहिने मल, बिउबिजन समयमै पाएको छैन । पहाडी जिल्लामा सिचाई नै आकाशको भरमा चलेका छन् ।

खेती गर्न किसानहरूलाई आवश्यक वैज्ञानिक खेतीयोग्य सामग्री नै छैन, राज्यले व्यवस्था गर्न सकेको छैन ।

किसानहरूले भोग अनुसार हक कायम भैसकेको छैनन, राज्यका सम्बन्धित निकायले सोझा साझा किसानहरूलाई दुःख दिने नियतले जग्गा धनी पनि आफ्नै नाम मोही पनि आफ्नै नाम राख्ने, जग्गा नै अदलबदलको समस्या, गुठी जग्गा रैकरमा परिणत गर्ने समस्या अहिले पनि यथावत रहेको छ ।

यी समस्या समाधान लगायत क्रान्तिकारी भूमि सुधारको व्यवस्था गरी जसको जोत यसकै पोतको लागि संघर्ष गर्न किसानहरूलाई सचेत र संगठित पार्न नयाँ नेतृत्वले तीव्र गतिविधि गर्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

पूँजीवादी व्यवस्थामा कुनैपनि कामदार जनता किसान मजदुर, विद्यार्थी, महिला, शिक्षकलगायतको सम्पूर्ण जनताको समस्या समाधान गर्दैन भन्ने प्रमाण ४६ सालपछि गणतन्त्रसम्म बनेका सरकारले देखाइसकेको अवस्थामा नेमकिपाको लक्ष्य अनुसार समाजवादी राज्य स्थापनातिर संगठन अझ खतिनुहुनेछ भन्ने हामीलाई लाग्दछ ।

गराउलान् त अर्ध प्रतिगामीहरूले चुनाव ?

— जोराल

‘संविधानको कार्यान्वयन’- अचेल सत्तामा बस्ने र नबस्ने सबैजसो वरिष्ठ-कनिष्ठ नेताहरूको मुखैमा भुण्डिएको छ । संविधानको कार्यान्वयन गर्न थुप्रै कुरा गर्न बाँकी छ तैपनि सत्तामा बसेका र ओल्लेकाले त्यसलाई थेंगो नै बनाएका छन् । यसै क्रममा करिब डेढ वर्षभित्र संविधानको कार्यान्वयन नभएमा संसद, अदालतलगायतका संवैधानिक निकायको वैधानिकता समाप्त भएर संवैधानिक सङ्कट आउने चेतावनी दिन थालिसकेका छन् । तर पत्तिकारलाई त्यस्तो आकासै खस्ने कुरा पत्थार लादैन । विगतमा पनि त्यस्तो संवैधानिक सङ्कटको कुरा धेरै पटक आएको थियो । तर हाम्रा नेताहरूले रातारात संविधान संशोधन गरेर सङ्कट आउन दिएका थिएनन् । अहिले पनि २०७४ माघभित्र संविधान कार्यान्वयन नभए पनि जे जसरी भए पनि प्राणवायु हाल्ने छन्- यो निश्चित छ । त्यस्तो खुबी भएकैले कुर्सीको लागि हानथाप गर्नेहरूले संविधान, प्रजातन्त्र ... जस्ता कुरामा गम्भीर र भोलि पनि दिनेछैनन् । त्यसैले संवैधानिक सङ्कटको कुरा गरेर सोझा सिधा जनता र इमानदार राजनीतिक नेता-कार्यकर्ताहरूलाई तर्साउने र झुकाउने काम नगरिदिने हुन्छ भन्ने लागेको छ ।

विदेशी वा महामूर्ख

संविधानको कार्यान्वयनको क्रममा संसद, सरकार वा राज्य लागिरहेको छ । यसैको लागि स्थानीय तहको पुनर्संरचनाबारे देशका विभिन्न भागमा छलफलसमेत साउनमा ‘सम्पन्न’ भइसकेको छ । पुनर्संरचना आयोगले स्थानीय तहको अधिकतम संख्या ५६५ तोकेर जनभावना बुझ्न खोजेको छ । तर त्यो संख्यामा सत्ताधारी नेता, माओवादी अनि प्रमुख प्रतिपक्षी दल एमालेलगायत सबैजसो दलले अव्यवहारिक भन्दै संख्या बढाउनुपर्ने बताइसकेको छ । विद्यमान महानगरपालिका- १, उपमहानगरपालिका- १२, नगरपालिका- २०४ र गाउँ विकास समिति ३,१५७ लाई ५६५ मा झार्ने आयोगको सूत्रका सूत्रधार नेपाली हो कि विदेशी ? त्यो भने बुझिँएन । देशको राजधानीको एउटा कोठामा बसेर सूत्र बनाउने र संख्या तोक्ने काम नेपालको भौगोलिक अवस्था बुझेका व्यक्तिले गर्नु सक्दैन । भूगोलको हेक्का

नराखी केवल जनसंख्याको आधार लिएको देखिन्छ । त्यो पक्कै विदेशी होला अथवा नेपाल नचिनेको नेपाली । एउटा विवेकशील बुद्धिमान वा विज्ञले स्थानीय तहको पुनर्संरचना गर्दा जनतालाई सुविधा र सहजताको विषयलाई केन्द्रविन्दुमा राखेकै हुन्छ र राख्नु पर्छ । विदेशीको लहैलहैमा नगरपालिकाहरू घोषणा गर्दा स्थापित नगरकै मान मर्दन भएको, जनतालाई पर्नु समस्या परेको बोध हुँदाहुँदै स्थानीय तहको संख्या अधिकतम ५६५ तोक्ने ‘विज्ञता’ पत्तिकारलाई परिपक्वता होइन अपरिपक्वता, व्यवहारिक होइन अव्यवहारिक र बुद्धिमत्ता होइन मूर्खता नै लागेको छ ।

अगुवा नै ...

हाम्रा राजनीतिक अगुवा भनिएकाहरूकै सिको सीमाङ्कन आयोगले पनि गरेको देखिन्छ । गाउँ, नगर र जिल्ला पञ्चायत शब्दलाई बहुदलीय प्रजातन्त्र पुनःस्थापनापछि मानिसहरू भर्खरै गाउँ विकास समिति (गाविस), नगरपालिका, जिल्ला विकास समिति (जविस) भन्न अभ्यस्त भएको छ- गणतान्त्रिक नेपालको झण्डा हल्लाउने जागिर खानेहरूमध्येका केहीले अझै ‘नेपाल अधिराज्य’ भन्न नछोडे पनि । त्यस्तै स्थानीय निकायलाई अब स्थानीय तह भन्नुपर्छ रे ! गाउँ कार्यपालिका, नगर कार्यपालिका ... भन्नुपर्छ रे भन्ने पनि सुनिन्छ ! नाम छोटो-मीठो भए राम्रो हुन्छ, सहज हुन्छ । कतै अरब देशका केही व्यक्तिको नामजस्तै आघापानाको स्थानीय निकायको नामकरण गरे आयोगका विज्ञहरूको विज्ञता प्रदर्शन हुने, काम देखिने र तलब भत्ता पच्ने मानसिकताले त काम गरिरहेको छैन ? अन्यथा हिजोको नाममा के खराबी छ ? कथित राजनीतिका अगुवाहरूले प्रजातन्त्रलाई लोकतन्त्र, संसदलाई व्यवस्थापिका- संसद भन्दैमा त्यसको रूप, गुण, चरित्र त फरक भएन ? तब ? गाविसभन्दा गणतन्त्र बोध नहुने वा गाउँपालिका भन्दा गणतन्त्र नहुने त होइन होला । त्यसैले काम देखाउने वा पुनर्संरचनाको नाममा गाईजात्रा प्रदर्शन नगरोस्, जो अगुवा उही... को सिको नगरोस्- यही अपेक्षा छ ।

चुनाव भए आश्चर्य !

स्थानीय निकायको पुनर्संरचनासँगै निर्वाचनको चर्चा पनि चलिरहेको छ । पुनर्संरचनाको काम सहज र सरल नहुने बुझेरै निवर्तमान सरकारले मंसिरमा चुनाव गरेर अर्धप्रतिगमनलाई अन्त्य गर्ने उद्देश्य राखेको देखिन्छ । त्यसबाट गणतन्त्र संस्थागत हुन्थ्यो, प्रजातन्त्र सबल हुन्थ्यो, जनतामा परिवर्तनको अनुभूति हुन्थ्यो । तर सरकार फेरियो र प्राथमिकताका साथ चुनावलाई फागुन-चैतमा सारेर सत्ताधारीहरूले प्रजातन्त्रप्रतिको वितृष्णा व्यवहारमा प्रदर्शन गर्‍यो । तर पत्तिकारलाई ठोक्दा त होइन प्रबल आशंका के छ भने वर्तमान सरकारले स्थानीय निकायको चुनाव फागुन-चैतमा पनि गराउने छैन । वर्तमान सरकारका हर्ताकर्ताहरूको पूर्व चरित्र, सरकार गठनमा भारतको भूमिकाको आधारमा यदि ७३ सालको अन्तसम्ममा चुनाव गरायो भने आश्चर्यको विषय हुनेछ ।

वर्तमान सरकारको गठन छिमेकी भारतको योजनामा भएको र नेपालीले बनाएको संविधानप्रति उसको ‘स्वागत’ नभएकोले संविधान कार्यान्वयनमा उसले सरकारलाई आशीर्वाद दिने छैन । उसको आदेश र निर्देशमा उसको स्वार्थ पूर्ति गर्न तर नेपाल र नेपालीको अहितमा संविधान संशोधन गराउन सक्थ्यो भने कुरा अर्कै हो । तर त्यस्तो संशोधन भएमा नेपाली जनतालाई सह्य हुँदैन, परिणाम अशान्ति हुन्छ र चुनाव त्यसै पर धकेलिन्छ ।

वर्तमान सरकारको गठन छिमेकी भारतको योजनामा भएको र नेपालीले बनाएको संविधानप्रति उसको ‘स्वागत’ नभएकोले संविधान कार्यान्वयनमा उसले सरकारलाई आशीर्वाद दिने छैन । उसको आदेश र निर्देशमा उसको स्वार्थ पूर्ति गर्न तर नेपाल र नेपालीको अहितमा संविधान संशोधन गराउन सक्थ्यो भने कुरा अर्कै हो । तर त्यस्तो संशोधन भएमा नेपाली जनतालाई सह्य हुँदैन, परिणाम अशान्ति हुन्छ र चुनाव त्यसै पर धकेलिन्छ ।

वर्तमान सरकारको गठन छिमेकी भारतको योजनामा भएको र नेपालीले बनाएको संविधानप्रति उसको ‘स्वागत’ नभएकोले संविधान कार्यान्वयनमा उसले सरकारलाई आशीर्वाद दिने छैन । उसको आदेश र निर्देशमा उसको स्वार्थ पूर्ति गर्न तर नेपाल र नेपालीको अहितमा संविधान संशोधन गराउन सक्थ्यो भने कुरा अर्कै हो । तर त्यस्तो संशोधन भएमा नेपाली जनतालाई सह्य हुँदैन, परिणाम अशान्ति हुन्छ र चुनाव त्यसै पर धकेलिन्छ ।

अर्ध प्रतिगामी प्रवृत्ति

वर्तमान सरकारको ठालु नेपाली काँग्रेस हो । काँग्रेसलाई सबैले प्रजातन्त्रवादी भने पनि कति घोर अप्रजातान्त्रिक छ भन्ने कुरा धेरै पटक प्रमाणित भइसकेको छ । संसदीय प्रजातन्त्रमा प्रतिपक्षको उपस्थिति आवश्यक र अनिवार्य देख्ने नेपाली काँग्रेसले प्रजातन्त्रको आधारशीला स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधि पनि त्यतिकै अनिवार्य देख्नुपर्ने हो । मुखले जतिसुकै प्रजातन्त्रको आधार स्थानीय निकाय भने पनि व्यवहारमा नेकाका वर्तमान सभापति शेरबहादुर देउवाले चुनाव गराउने अवस्था नहुँदा नहुँदै पनि २०५९ साल साउन १ गतेदेखि स्थानीय निकाय जनप्रतिनिधिविहीन पारेका थिए । अर्को शब्दमा प्रतिगमनलाई मार्ग प्रशस्त पारिदिएका थिए । नेकाका तत्कालीन प्रम गिरिजाप्रसाद कोइरालाले पनि पटक पटक प्रतिबद्धता, निर्णय गरेर पनि स्थानीय निकायको चुनाव गराएनन्, संसद पुनःस्थापना भयो तर स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधि

पुनःवहाली गराएनन् । उल्टो एमालेसँग सभामुख पदको लेनदेन गरेर प्रजातन्त्रको आधारशीला बनाउने काम नगरी एमालेलाई समेत अर्ध प्रतिगामी बनाएको थियो ।

नेकाको सुशील कोइराला पनि प्रम बने तर चुनाव भएन । यसरी नेकाका तीन प्रम भए तर अर्धप्रतिगमनको अन्त्य भएन ।

अर्ध प्रतिगमनमै माओवादीका पुष्पकमल दाहाल र बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री भए तर स्थानीय निकायको चुनाव गराउनेतर्फ गम्भीर चासो दिएनन् । उल्टो चुनावको कुरा आउँदा जनसरकार ब्यूँताउने धम्की दिए । त्यसो त कथित जनयुद्धदेखि नै अराजकता, अस्थिरता, अन्योलतालाई स्थापित र विकास गर्ने उसको रणनीति रहँदै आएको छ । त्यसको पिल्छिन्ने सिलसिला प्रम ओलीविरुद्धको अविश्वास प्रस्ताव हो । त्यसैले माओवादीले मुखले स्थानीय निकायको चुनावको कुरा गरे पनि अन्तर हृदयले त्यसलाई कार्यान्वयन गर्छ भनी कसरी विश्वास गर्ने ? त्यस्तै चुनावको लागि प्रतिगमनको मार्ग प्रशस्त गर्ने देउवा र प्रजातन्त्रलाई देखाउने दाँत बनाउने काङ्ग्रेसको साथ-सहयोग र सहमति कसरी पाउला ?

प्रमुख प्रतिपक्ष दल एमालेको ओली पक्षले आफूले घोषणा गरेर आएको चुनावको निमित्त जोड बल गरे पनि त्यस पार्टीमा ‘पार्टी ध्वस्त भए पनि’ प्रतिगमनलाई सेवा गर्ने नेताहरू पनि छन् । ‘अर्ध प्रतिगमनलाई अन्त्य गर्न स्थानीय निकायको चुनाव’ भने पनि सभामुख पदको लागि अर्ध प्रतिगमनलाई निरन्तरता दिने एमालेमा प्रजातन्त्रप्रतिको इमादारीपूर्ण आस्था र विश्वास बढेको कतै दृष्टिगोचर भएको छैन ।

यसरी अर्ध प्रतिगमनमा रमाउने, हाइसञ्चो मान्ने र अर्ध प्रतिगामी प्रवृत्तिका नेता, माओवादी र एमालेले चुनावको नाममा लेन-देन र शुभलाभ त गर्लान् तर प्रजातन्त्रको आधारशीला बनाउला भनी पत्तिकारलाई पटककै विश्वास छैन । यद्यपि पत्तिकारको आशंका गलत सावित भए, विश्वास निराधार भए कुनै पछुतो हुनेछैन, देश र जनताको हित हुने काम सरकारले गरे हर्ष नै हुने थियो ।

(joral 2073@gmail.com)

इन्जिनियर समाज नेपालको घोषणा पत्र - २०७३

इन्जिनियर्स एसोसियसनको ३१ औं कार्यकारिणी परिषद् र नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्का प्रतिनिधिहरूको निर्वाचनमा सहभागी हुने सम्पूर्ण इन्जिनियर तथा आर्किटेक्ट मित्रहरूमा इन्जिनियर समाज नेपाल हार्दिक अभिवादन व्यक्त गर्दछ। देश र जनताप्रति समर्पित इन्जिनियर समाज नेपाल सम्मुनत नेपाल निर्माणका लागि इन्जिनियर्स एसोसियसनमा युवा नेतृत्व स्थापित गर्न अगाडि बढेको छ। इन्जिनियर तथा आर्किटेक्ट मित्रहरू,

गत वर्ष गएको विनासकारी भूकम्पमा इन्जिनियर समाज नेपालले भग्नावशेष व्यवस्थापनका साथै ५ हजारभन्दा बढी घरहरूको Rapid Visual Screening गर्‍यो। यस समाजले बस्न योग्य घरहरूको लगत उठाउने तथा सर्वसाधारणमा जनचेतना प्रदान गर्न विज्ञहरूको धारणासहितको अपिल प्रकाशन गरी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्‍यो। यस समाजले विभिन्न विद्यालय तथा अस्पतालहरूमा Rapid Visual Screening गरी प्राविधिक सुझाव प्रदान गर्‍यो।

भूकम्पलगत्तै भारतले लगाएको नाकाबन्दीका कारण देशको अर्थतन्त्रमा २७ खर्बभन्दा बढी नोक्सानी भयो, देशको पूर्वाधार

विकासमा ठूलो बाधा पुग्यो। भारतको नाकाबन्दीको विरोधमा इन्जिनियर समाज नेपालले मात्र इन्जिनियर र आर्किटेक्टहरूको नेतृत्व गर्दै भारतीय दूतावास घेराउ तथा विरोध कार्यक्रमहरू गर्‍यो।

नेपालको दिगो विकासमा दीर्घकालीन असर गर्ने माथिल्लो कर्णाली, फास्ट ट्रयाकलगायत विविध परियोजनाहरूलाई देशको हितविपरित विदेशीहरूलाई सुम्पने काम भएको छ। ऊर्जा समस्याको समाधान गर्ने राज्यको कुनै प्रभावकारी योजना छैन। सीमानामा भारतले अन्तर्राष्ट्रिय कानुनविपरीत बनाएका बाँध तथा तटबन्धहरूका कारण बर्सेनी नेपाली भूमि डुबानमा परेका छन्। तर बौद्धिक समुदायको नेतृत्व गरिरहेको इन्जिनियर्स एसोसियसनले चासो समेत देखाएन।

देशमा भएका स्रोत साधनहरूको परिचालन गरी कृषि, जलविद्युत् र पर्यटनमा जोड दिए देश आत्मनिर्भर बन्ने निश्चित छ। भारतसँगको एकल परनिर्भरतालाई तोडी सबै छिमेकी देशहरूसँग समान सम्बन्ध स्थापित गर्नसके देशले समृद्धिको बाटो लिने यस समाजको ठहर छ।

त्यसैका लागि इन्जिनियर समाज नेपालको उम्मेदवारी हो।

हाम्रा प्रतिबद्धताहरू

विकास निर्माण तथा एशोसियसनको भूमिका - राष्ट्रिय गौरव तथा देश विकासका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका परियोजनाहरू स्वदेशी इन्जिनियरहरूको प्रमुख भूमिका तथा स्वदेशी इन्जिनियरहरूकै बाहुल्यतामा सञ्चालन गर्नुपर्ने नीतिगत व्यवस्था गराउन पहल गर्ने।

- देशको दीर्घकालीन विकासका लागि राष्ट्रिय योजना निर्माण गरी देशव्यापी प्राज्ञिक छलफल चलाउने र राज्यलाई योजना तर्जुमा गराउन पहल गर्ने।

- देशभित्र सञ्चालन हुने परियोजनाहरूबारे देशको हितमा स्पष्ट धारणा प्रस्तुत गर्ने।

- विदेशीलाई सहूलियत तथा सम्पूर्ण स्रोत साधन दिएर परियोजना सन्धि सम्झौता एवं हस्तान्तरण गर्ने कार्यमा रोक लगाउन तथा स्वदेशी लगानी प्रबर्द्धन तथा विकासमा जोड दिने।

- विश्वमा भइरहेका प्राविधिक अनुसन्धानहरूको छलफल चलाउने र नेपाली परिवेशमा त्यसको प्रयोगमा ल्याउन मद्दत गर्ने।

- अन्तर्राष्ट्रियस्तरको इन्जिनियरिङ्ग विषयका अनुसन्धान केन्द्रहरू निर्माण गराउन राज्यलाई दबाब दिने साथै राज्यलाई Think Tank

निर्माण गर्न सहयोगीको भूमिका निर्वाह गर्ने।

- इन्जिनियरहरूको व्यवस्थित Data Base बनाई पूर्वाधार विकास, पारम्परिक, नयाँ र वैकल्पिक ऊर्जा क्षेत्रका अनुभवी इन्जिनियरहरूको Roster तयार गर्ने।

- कुनै संघसंस्थालाई आवश्यक ईन्जिनियरहरू NEA मार्फत उपलब्ध गराउन Job Cell खडा गर्ने।

- भवन निर्माणको आचारसंहिता पालना गर्दा विभिन्न परीक्षणहरूमा जनतालाई आर्थिक भार पर्ने भएकाले सर्वसाधारणले इन्जिनियरहरूको राय सुन्नुसमेत नलिएको देखिन्छ। त्यसैले भू-उपयोग नीति, योजनाको निर्माण र कार्यान्वयनमा स्थानीय निकाय वा राज्य आफै अग्रसर बनाउन पहल गर्ने।

- इन्जिनियर भवनमा नियमित तालिम, गोष्ठी तथा प्रशिक्षणहरू चलाउने। इन्जिनियर भवनलाई देशकै प्राविधिक जनशक्तिको केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने।

पेशागत मर्यादा र हित

- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्मा दर्ता भएका इन्जिनियर र आर्किटेक्टहरूले देशको कुनै पनि भूभागमा गई पेशा/व्यवसाय गर्ने अधिकार सुनिश्चित गर्ने। हरेक स्थानीय निकायमा इन्जिनियरहरूको दर्ता गर्नुपर्ने

प्रावधान खारेज गराउने।

- पेशाकामी इन्जिनियरहरूमाथि भइरहेको श्रम शोषणको विरोध गर्दै न्यूनतम पारिश्रमिक, समान अवसर र सहूलियतको लागि राज्यको तर्फबाट कानुनी बन्दोबस्त गराउन पहल गर्ने।

- हरेक निजी तथा सरकारी संस्थामा कार्यरत महिला इन्जिनियर तथा आर्किटेक्टहरूलाई सुत्केरी अघि र पछि तलबसहित कम्तीमा ६ महिना सुत्केरी बिदा दिनुपर्ने कानुनी प्रावधानको बन्दोबस्त गराउन पहल गर्ने।

- इन्जिनियरिङ्ग पेशालाई मर्यादित बनाउने, इमानदार र योग्य इन्जिनियरहरूलाई सम्मान गर्ने तथा भ्रष्टहरूलाई कारबाही गर्न जोड गर्ने।

व्यक्तित्व विकास

- इन्जिनियरहरूको व्यक्तित्व विकास तथा सीप अभिवृद्धिका लागि सम्बन्धित संस्था वा कम्पनीले वर्षमा दुई पटक राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय तालिम, गोष्ठी तथा सेमिनारमा सहभागी गराउन नीतिगत व्यवस्थाका लागि पहल गर्ने।

- राज्यको माथिल्लो श्रेणीसम्म प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्ने पहल गर्ने।

इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा

- उत्पादन श्रममा आधारित इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा प्रणालीमा जोड दिने। इन्जिनियरिङ्ग

शिक्षामा भइरहेको अराजकता, मनोमानी शुल्क निर्धारणमा रोक लगाउन पहल गर्ने।

- इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थाहरूको नियमित अनुगमन गर्दै पूर्वाधार विकासमा जोड दिने। न्यूनतम पूर्वाधार नभएका अध्ययन संस्थाहरू बन्द गराउन पहल गर्ने।

- इन्जिनियरिङ्ग पाठ्यक्रममा इन्टरनसिपको अनिवार्य व्यवस्था गराउन विश्वविद्यालय तथा सम्बन्धित निकायहरूबीच समन्वयकारी भूमिका निभाउने।

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्

- परिषद्ले राष्ट्रिय योजनाअनुसार आवश्यक जनशक्ति उत्पादनको लागि विविध विषयमा अध्यापन सम्बन्धन र उत्पादित जनशक्ति परिचालन गर्न पहल गर्ने।

- गुणस्तरीय इन्जिनियरिङ्ग शिक्षा लागू गराउन विश्वविद्यालय तहमा छलफल चलाउने तथा अध्ययन संस्थानहरूको नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने।

- नक्कली, अयोग्य तथा भ्रष्ट इन्जिनियरहरूको लाइसेन्स खारेज तथा कारबाहीको सिफारिस गर्न परिषद्ले कडा कदम चाल्ने।

- विदेशमा गई बसेका दक्ष जनशक्तिहरूको व्यवस्थित सूची बनाई ससम्मान फिर्ता बोलाउने वातावरण तयार गर्ने।

सूची दर्ता सम्बन्धी सूचना

यस राराहिल मेमोरियल स्कुलमा चालु आ.व. २०७३/०७४ को लागि तपसिलमा उल्लिखित सामान तथा सेवाहरू आपूर्ति गर्नुपर्ने भएकोले सम्बन्धित कार्य गर्न पाउने इजाजतपत्र प्राप्त फर्म तथा कम्पनीले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र तपसिलमा उल्लेखित कुन कामको लागि सूचीकृत हुन चाहेको हो, सोको स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरी सम्बन्धित फर्म, संस्था वा कम्पनीको दर्ता प्रमाणपत्र, मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र, स्थायी लेखा नम्बर दर्ता प्रमाण पत्र र पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपिहरू समेत संलग्न गरी यस स्कुलमा निवेदन पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।

तपसिल:-

- पुस्तक सप्लाई, स्टेशनरी, मसलन्द, खेलकुद तथा शैक्षिक सामग्री तथा कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी मालसामानको आपूर्ति।
- ड्रेस आपूर्ति सम्बन्धी कार्य।
- फर्निचर तथा फर्निचिङ्ग सम्बन्धी कार्य।
- रङ्गरोगन, भवन, निर्माण कार्य।
- मेसिनरी, इलेक्ट्रोनिक्स, कम्प्युटर, प्रिन्टर, स्मार्ट बोर्ड, वेब क्यामेरा तथा विद्युतीय सामग्री सप्लाई, रिफिलिङ्ग तथा मर्मत सम्बन्धी कार्य।
- हार्डवेयर, सफ्टवेयर तथा नेटवर्किङ्ग सम्बन्धी कार्य।
- पिउने पानी आपूर्ति सम्बन्धी कार्य।
- सूचना प्रकाशन सम्बन्धी कार्य।
- खाद्यान्न सामग्री, दूध, बेकरी, तरकारी, मासु तथा खाना पकाउने ग्याँस आपूर्ति सम्बन्धी कार्य।
- इन्धन आपूर्ति सम्बन्धी कार्य।
- निर्माण तथा हार्डवेयर सामग्री।
- कपडा तथा अन्य सिलाई सम्बन्धी कार्य।
- सेक्युरिटी तथा यातायात सेवा सम्बन्धी कार्य।
- सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य।
- छपाई सम्बन्धी कार्य।
- अन्य।

राराहिल मेमोरियल स्कुल

राराहिलनगर, कीर्तिपुर-११

फोन नं. ८३३०१२१

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म:
वि.सं. २०१०

स्वर्गारोहण:
वि.सं. २०७३/४/३२

स्व. रामशरण महर्जन

यस सहकारी संस्था लि.का अध्यक्ष एवं नयाँबजार क्लवका सदस्य दिलावत महर्जन र सहकारी संस्था र क्लवका सदस्य डा. बसन्त महर्जनका आदरणीय दाजु **रामशरण महर्जन**को ६३ वर्षको उमेरमा आकस्मिक निधन भएको भाद्र ११ गते १२ औं दिनको पुन्यतिथिमा हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

नयाँबजार क्लव

नयाँबजार बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर

सम्झनामा.....

समयसम्म राजनैतिक दलका नेताहरूले त्यसलाई बुझ्न सकेका थिएनन् ।

देश र जनताको इमानदारीपूर्वक सेवा गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको नेपाल मजदुर किसान पार्टी जनतालाई सचेत पार्ने काममा निरन्तर सक्रिय थियो । विचार प्रतिबन्धित अवस्थामा पनि पार्टीले व्यक्तिगत रूपमा प्रतिक्रियावादी संघ-संस्थाहरूमा गएर जनताको सेवा गर्ने नीति अवलम्बन गर्‍यो । गाउँ, नगर, जिल्ला र राष्ट्रिय पञ्चायतसम्मका सबै निर्वाचनहरूलाई उपयोग गरेर अन्योलमा रहेका कम्युनिष्ट पार्टीहरूलाई समेत स्पष्ट दिशानिर्देश गर्‍यो । तत्कालीन राजनैतिक दलहरूमा चुनावमा भाग लिने वा नलिने विवाद थियो । नेमकिपाले निर्वाचनलाई जनताको चेतनास्तर नाप्ने व्यारोमिटरको रूपमा प्रयोग गर्ने सही र उपयुक्त नीति लियो । आफूलाई क्रान्तिकारी र सच्चा कम्युनिष्ट दाबी गर्नेहरूले नेमकिपालाई संशोधनवादी र पञ्चायतवादीको आरोप लगाए भने पञ्चहरूले निर्वाचनमा सजिलै जित्न नसक्ने भएकोले नेमकिपालाई तगारो देखे । नेमकिपाले आफ्नो गतिविधिलाई जनताबीच राख्दै गयो ।

नेमकिपाले राष्ट्रिय पञ्चायत र स्थानीय पञ्चायतहरूमा खेलेको भूमिका पञ्चहरूको लागि सह्य भएन । पञ्चायती निर्वाचनमा भाग लिएर निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले जनताको हितमा शिक्षा र स्वास्थ्यमा सुधार, सरसफाइ, पारदर्शिता, कला संस्कृतिको संरक्षणजस्ता क्षेत्रहरूमा उदाहरणीय कार्यहरू गरे । कम्युनिष्टहरू बुढाबुढीलाई मार्ने, लोग्ने स्वास्थ्यी एकै ठाउँमा नराख्नेजस्ता पूँजीवादीहरूले फैलाएको भ्रूटा हल्लाविपरीत जनताले नेमकिपाका कार्यकर्ताहरू इमानदार, नैतिकवान र जनताको सच्चा सेवक देखे । त्यसकारण नेमकिपा पञ्चहरूको आँखाको कसिङ्गर बन्यो । उनीहरूको एकलौटी राजलाई तोड्ने, अनैतिक कामको भण्डाफोर गर्ने र जनताको साँचो सेवा गर्ने काम नेमकिपाले गर्‍यो । यसैलाई पञ्चायतका ठेकेदारहरूले अपराध देखेर ‘भक्तपुर काण्ड’ जस्तो षड्यन्त्र रचे ।

‘भक्तपुर काण्ड’ मा कर्ण हयोजुलाई बलीको बोका बनाइयो । उनी कुनै विचारक थिएनन् न त कुनै राजनैतिक नेता नै थिए । पार्टीको नीतिलाई पञ्चायतभिन्न लागू गर्नको निम्ति पठाइएका एक प्रतिनिधि थिए । तत्कालीन शासकहरूले उनैलाई प्रयोग गरे । उनी लोभलालचमा फसे । उनले जनताको भावनाअनुसार काम गरेनन् । जनताको मन जित्ने काम गरेको वा पार्टी नीतिअनुसार चलेको भए पछिल्लो संसदीय निर्वाचनमा पनि उनैलाई पार्टीले चुनावमा उठाउन सक्थ्यो । तर उनी जनता र पार्टीबाट धेरै टाढा पुगे । उनले खासै पार्टीलाई क्षति पुर्‍याउन सक्ने अवस्था त थिएन । यद्यपि उनले आफूलाई महान र जनतालाई तुच्छ सम्झे । उनको यही कमजोरीबाट तत्कालीन शासकहरूले फाइदा उठाए ।

नियमविपरीत कर्ण हयोजूद्वारा भूकम्प पीडितहरूलाई राहत वितरण गर्न लगाइयो । उनले

पक्षपात गरी घरै नभत्केकाहरूलाई धमाधम राहत वितरण गर्न थाले । आक्रोशित पीडितहरूले उनलाई समातेर भक्तपुर नगर परिक्रमा गराए । आफूले थपेको जालमा फस्दै गएको हुँदा प्रशासन मूकदर्शक बनेर हेरिरह्यो, बचाउने कोशिशसमेत गरेन । बचाउने पनि कसरी माथिको निर्देशनअनुसार योजनाबद्ध काम भइरहेको थियो ।

महापञ्चहरूको योजनाबमोजिम भदौ ९ गते राती नै उनलाई मृत घोषणा गरियो । नेमकिपाका अध्यक्ष का.रोहित, आशाकाजी बासुकला, गोविन्द दुवाल, चैत्यराज शाक्यलगायत नेमकिपाका मुख्य मुख्य नेता कार्यकर्ताहरूलाई सोही राती प्रशासनले पक्राउ गर्‍यो । शव ग्यालीमा तत्कालीन कार्यकारी प्रमुख प्रधानमन्त्री मरिचमान सिंह, राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष नवराज सुवेदीलगायत देशका मुख्य-मुख्य व्यक्तित्वहरू सम्मिलित जुलुसले का.रोहितलाई फाँसीको माग गर्‍यो । पहिलो दिनमै षड्यन्त्र उदाङ्गियो ।

त्यो घटनामा ६७ जनाले ज्यान मुद्दा खेप्नुपर्‍यो, अरु धेरैले शान्ति सुरक्षाअन्तर्गत जेलमा बस्नुपर्‍यो, कैयौं कार्यकर्ताहरू भूमिगत हुन बाध्य भए भने कतिपय कार्यकर्ताहरूले प्रवासमा गएर पार्टी कामलाई निरन्तरता दिइरहे । त्यो समय नेपाल मजदुर किसान पार्टीका कार्यकर्ताहरूको लागि अग्नी परीक्षा पनि थियो । पार्टी संकटमा परेको बेला पार्टीलाई सहयोग गर्नुपर्नेमा उल्टै आफ्नो सुरक्षाको लागि शत्रुसँग मिल्ने, पार्टीको गोप्य सूचनाहरू शत्रुसमक्ष पुर्‍याउने र धोका दिने कार्यकर्ता पनि त्यतिबेला देखिए । संकटमा सबैको परीक्षण हुन्छ भन्ने कुरा नेमकिपाका कार्यकर्ताहरूले बुझे । कतिपय राजनैतिक कार्यकर्ताहरू भन्नु उत्साही भएर पञ्चायती व्यवस्थाविरुद्ध सक्रिय भएर लागे । पार्टीलाई जोगाउनको लागि दिलो ज्यान दिएर लाग्ने कार्यकर्ताहरूको कमी थिएन । कतिले पढाइ छोड्नुपर्‍यो, कतिको व्यापार डुब्‍यो, कतिले जागिरबाट हात धुनुपर्‍यो । मार्क्सवाद-लेनिनवाद र माओ विचारधाराबाट प्रशिक्षित कार्यकर्ताहरू अलिकति पनि विचलित भएनन् । घर, खेत, परिवारको वास्ता नगरी ती कार्यकर्ताहरू आफ्नो संगठनको रक्षाको लागि होमिए । संकट परेको बेला सहयोग गर्ने ती असल कार्यकर्ताहरूलाई सधैं सम्झना गर्नुपर्छ ।

पुरुषहरू बाहिर निस्कनै नसक्ने अत्यन्त कष्टपूर्ण अवस्थामा पनि नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघले आन्दोलनलाई निरन्तरता दियो । महिला संघको विरोध प्रदर्शनले देशलाई नयाँ सन्देश दियो । अन्यायविरुद्ध महिलाहरू उठ्दै छन् भन्ने सन्देशले देशभरिका जनतालाई अन्यायको विरुद्ध लड्न ऊर्जा थर्‍यो । २०४६ सालको आन्दोलनमा नेमकिपाले खेलेको भूमिका महत्त्वपूर्ण थियो । आन्दोलनको सफलतासँगै जेलमा बसेका पार्टी कार्यकर्ता रिहा भए । पञ्चायतले नेमकिपालाई समाप्त पार्न सकेन बरु पञ्चायत आफैं आफूले खनेको खाल्डोमा पुरिएर समाप्त भयो । भदौ ९ को कालो दिनलाई जनताले कहिल्यै बिसर्ने छैनन् ।

फास्ट ट्याकपछि के-के बेच्दैछ पुष्पकमल गठबन्धनले ?

- भरत दाहाल

एउटा कुरूप प्रहसन गर्दै

भारतलगायतका साम्राज्यवादी शक्तिहरूका हातमा सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, स्वतन्त्रता र स्रोत-साधनहरू सुम्पिने अत्यन्त घिनलाग्दो योजनामा खडा गरिएको पुष्पकमलको सरकार यतिबेला नेपालको अस्मिता दिल्लीका हातमा बुझाएर नेपाललाई भुटानको भन्दा गएगुज्रेको अवस्थामा पुर्‍याउने अन्तिम कसरतमा लागिपरेको छ। नेपालले आफै बनाउने भनी केपी ओली नेतृत्वको सरकारले गरेको निर्णयलाई उल्ट्याएर निजगढदेखि काठमाडौँसम्मको ‘फास्ट ट्याक’ निर्माणको जिम्मा भारतीय कम्पनीलाई दिनेगरी ‘रअ’का सुराकी विमलेन्द्र निधिले दिल्लीबाटै गृहकार्य अघि बढाएको समाचार सार्वजनिक भएको छ । यसको एकमात्र कारण भारतको बुई चढेर ‘जनयुद्ध’को आवरणमा आफूले गरेको अपराधहरूबाट उन्मुक्तिका लागि आशीर्वाद खोज्नु र साम्राज्यवादीहरूको आडमा नेपाल र नेपालीबाट लुटेको धन जोगाउनु बाहेक अर्को कुनै कुरा छैन भन्ने तथ्य जाहेर छ । ओलीको सरकार ढाल्न सहयोग नगरे हेग पुर्‍याइदिने भनी धम्की दिएर दिल्लीले ओली नेतृत्वको सरकार ढाल्ने शिखण्डीका रूपमा उनलाई प्रयोग गरेको यथार्थता कसैको आँखाबाट लुकेको छैन ।

साम्राज्यवादी शक्तिहरूले कुत्सित स्वार्थका लागि छट्पटाएर बसेका मानिसहरूलाई प्रलोभन देखाएर अपराध गर्न उक्साउँछन् र त्यसपछि तिनै अपराधहरूलाई वार्गेनिङको ढाल बनाएर आजीवन अर्को अपराधहरूका लागि उपयोग हुन मान्दैनन् र त्यसको सामना गर्न तयार हुन्छन् तर, नमुना पुष्पकमल दाहाल र बाबुराम पुष्पकमल दाहाल र बाबुराम जस्ता स्तरका पुष्पकमल र बाबुराम जस्ता अपराधीहरूले विदेशीको सहयोगमा देशभित्र हमला गर्छन्, हजारौँ निर्दोष नागरिकहरूको ज्यान लिएर मानव कंकालको व्यापार गर्छन् र देशको अस्मितालाई साम्राज्यवादीहरूको हातमा बुझाउने दुस्पन्न पनि देख्छन् । पुष्पकमल दाहालले हिजो तिनै साम्राज्यवादीहरूको सहयोगमा गरेका अपराधहरूबाट उन्मुक्ति पाउन नेपाल बेचिनुपर्ने र नेपालीहरू देश छोडेर खाडीका मरुभूमिमा रोएर दिन बिताउनुपर्ने माग कुनै नेपालीका लागि स्वीकार्य हुँदैन ।

पुष्पकमल दाहालले हिजो

तिनै साम्राज्यवादीहरूको सहयोगमा गरेका अपराधहरूबाट उन्मुक्ति पाउन नेपाल बेचिनु पर्ने र नेपालीहरू देश छोडेर खाडीका मरुभूमिमा रोएर दिन बिताउनुपर्ने माग कुनै नेपालीका लागि स्वीकार्य हुँदैन ।

अब इतिहासको तथ्यपरक समीक्षा हुन जरुरी भइसकेको छ । दाहाल र बाबुरामको नेतृत्वमा बन्ने भ्रुण्डहरू राजनीतिक दल हुन् वा अराष्ट्रिय असामाजिक जत्था ? दाहाल र बाबुरामहरू राजनीतिक मानिसहरू हुन् वा साम्राज्यवादले परिचालन गरेका क्रुर हत्यारा ? यिनीहरूको कथित अग्रगमन परिवर्तन हो कि नेपाल मास्ने साम्राज्यवादी रणनीति ? यिनीहरूको कथित राज्य पुनर्संरचना समस्याको निकास हो कि वैदेशिक चक्रव्युह ? यिनिहरूले बकबास गर्ने गरेको शान्ति प्रक्रिया भनेको देशमा स्थिरता र जनताको अमनचैन हो कि साम्राज्यवादका शिखण्डिहरूको सत्तारोहण ? यी प्रश्नहरूको जबाफ इतिहासलाई अगाडि राखेर खोजिनुपर्छ । आफ्नो देशको स्वतन्त्रताका लागि लड्ने काश्मीरी, लिबियाई, इराकी, अफगानिहरू आतंकवादी हुने तर बुँख्याचाका रूपमा खडा गरेर सबैसँग कहिले लडाउँदै र कहिले वार्गेनिङ गराउँदै संसदीय सत्तामा उठाइएका पुष्पकमल र बाबुरामहरू राजनीतिक मानिस हुने साम्राज्यवादी व्याख्यालाई अब दृढताका साथ अस्वीकार गर्नुपर्दछ । उनीहरूले इतिहासमा के गरे भन्ने तथ्यको लेखाजोखाले मात्र उनीहरूको अबको भूमिकाको ठोस आँकलन गर्न सकिन्छ ।

आफ्नो देशको स्वतन्त्रताका लागि लड्ने काश्मीरी, लिबियाई, इराकी, अफगानीहरू आतंकवादी हुने तर बुँख्याचाका रूपमा खडा गरेर सबैसँग कहिले लडाउँदै र कहिले वार्गेनिङ गराउँदै संसदीय सत्तामा पुर्‍याइएका पुष्पकमल र बाबुरामहरू राजनीतिक मानिस हुने साम्राज्यवादी व्याख्यालाई अब दृढताका साथ अस्वीकार गर्नुपर्दछ ।

माओवादीको छनोट के आधारमा भयो ?

जनयुद्धको खोलमा भएका माओवादी वितण्डाका बारेमा वास्तविक बहस नै भएको छैन नेपालमा । पुष्पकमलको नेतृत्वको समूहले मार्क्सवाद-लेनिनवादसँग चीनमा माओले आफै विरोध गरेको ‘माओवाद’ पदावली किन जोड्यो र नेपालको विध्वंश गर्न साम्राज्यवादीहरूले माओवादीकै छनोट किन गरे भन्ने प्रश्नको जवाफको खोजी निकै रोचक हुनसक्छ । ‘वाद’ भनेको सार्वभौम सिद्धान्त हो, जसले सैद्धान्तिक मार्गदर्शनमात्र गर्दछ । यसलाई स्थानीय ठाउँ विशेषमा व्यवहारिक

राजनीतिका रूपमा मूर्तिकरण गर्ने काम ‘विचार’ (थट) वा ‘पथ’ (पाथ)ले गर्दछन् । माओवादीले व्यवहारिक राजनीतिको प्रस्तावित दिशाका रूपमा ‘प्रचण्डपथ’ लाई अघि सारेको यथार्थता सबैलाई थाहा छ । यसको बुझिने अर्थ के हो भने माओवादको सैद्धान्तिक खेल ओढेर उनीहरू ‘प्रचण्डपथ’का रूपमा कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई मनपरी व्याख्या गरेर साम्राज्यवादीकरण गर्न चाहन्थे । संसदीय प्रणाली र साम्राज्यवादी शक्तिहरूका अगाडिको नग्न आत्मसमर्पणलाई यो गिरोहले जसरी ‘क्रान्ति’का रूपमा अपव्याख्या गर्दै आएको छ, यसबाट पनि पुष्पकमल-बाबुराम गिरोहको अभिष्टलाई राम्ररी बुझ्न सकिन्छ ।

चीनको नयाँ जनवादी क्रान्ति विश्वका गरिब किसान र मजदुरहरूका लागि वर्गीय मुक्तिको ठूलो आकर्षण हो । त्यसको सफल नेतृत्व गर्ने माओ त्सेतुङ नेपालमा आदर्श नायकका रूपमा रहेका छन् । नेपालका गरिब मजदुर किसानहरूको रगत उमाल्न सााम्राज्यवादीहरूलाई यी दुईवटा हतियारहरूको उपयोग गर्न जरुरी थियो । जनताको रगतलाई बलिदानको नाममा सडकमा पोखेर भजाउने काम गर्न संसदवाद अझीकार गरिसकेका दलहरूबाट सम्भव थिएन । त्यसैले माओवादको खोलमा लुकाइएका दाहाल र भट्टराईलाई अगाडि सारेर हिंसाको योजना संगठित गर्नु नै उपयुक्त देख्यो । बडो सुभ्रबुझका साथ गरिएको यस्तो छनोट नेपाललाई अन्त्यहीन अस्थिरतामा धकेलेर असफल राज्य बनाउने र यहाँको कमजोर भू-राजनीतिमा खुट्टा जमाएर चीन समेतलाई निशाना बनाउने यूरो-अमेरिकी तथा भारतीय सत्ताको साभ्ना रणनीतिमा आधारित थियो भन्ने तथ्य दर्जनौँ घटनाक्रमहरूले साफ पारिसकेका छन् । दाहाल-बाबुरामको प्रयोगमार्फत साम्राज्यवादविरुद्ध जन्मेको, हुर्केको, सफल भएको र विश्वभरि स्थापित भएको माओको विचारलाई बदनाम गर्न साम्राज्यवादीहरू सफल भएका छन् ।

एक पटक इतिहास हेर्ौ

माओवादीले ‘क्रान्ति’का नाममा कसलाई चलाएको थियो ? त्यसले देशका घमिराका रूपमा रहेका माथिल्लो वर्गका तस्कर, कालाबजारिया, विदेशी सुराकी, राजनीतिक तथा कर्मचारी वृत्तका त्सको शिकार भएका छन् । पहिलो हुन् सर्वसाधारण नागरिक र भारतको ‘मोष्ट वान्टेड’ सूचीमा रहेका मुस्लिम नेपालीहरू । दोस्रो हुन् देशका भौतिक संरचनाहरू । तेस्रो हुन् वैदिक धार्मिक र सांस्कृतिक स्थलहरू । चौथो हुन्

नेपाल पुनःएकीकरणसँग सम्बन्धित संग्रहालयहरू र पाँचौँ हुन् माओवादीभिन्नकै सचेत युवाहरू । यी ५ श्रेणीहरूलाई छानीछानी मार्न वा ध्वंश गर्न भारतको उत्तराखण्डको चक्रातामा भारतीय सेनाबाट तालिम लिएको थियो र काँग्रेस, एमाले, सेना, प्रहरीका तल्लो दर्जाको निरपराध पंक्तिको घाँटी रेटेर भोज खाइरहँदा त्यसले तिनै मारिने जनताको नेतृत्व पंक्तिसँग सत्ता सौदाबाजीका लागि ‘सौहार्दपूर्ण’ वार्ता गरिरहेको हुन्थ्यो । जसका विरुद्धमा युद्धको नाटक गरेको छ, त्यससँग कहिल्यै कुनै प्रकारको शत्रुता नदेखिएको र सर्वसाधारण जनता भेट्यो कि एउटा आरोपमा घाँटी रेट्ने यस्तो अपराधी जत्था विश्व इतिहासमै भेटिन्न ।

अहिले फाष्ट ट्याक बेच्नो, विस्तारै यसले कोशीको शिर चतरा बेच्छ, कर्णालीको चिसापानी बेच्छ र पूर्वी तथा पश्चिमका सबै पहाडी जिल्लाहरूलाई भारतीय उच्च बाँधको ताल बनाउँछ । संविधान संशोधनको बहानामा संसदमा भारतीय प्रस्ताव दर्ता गरेर तराई टुक्राउने योजना बनाउँछ । पैसा नभएको नाटक गरेर चीनसँगका सम्झौताहरू कार्यान्वयनमा आलटाल गर्छ । सुरक्षा मामिलामा भारतीय पहुँच बढाउँछ र भारतीयहरूलाई नेपालीकरण गर्ने अभियानलाई तीव्र बनाउँछ ।

माओवादको खोलमा सजाइएको यो अराष्ट्रिय तत्त्वले हिजो जे गरेको थियो, अब पनि त्यही गर्छ । हिजो यसलाई जे कामका लागि उठाइएको थियो, त्यसै कामका लागि सत्तामा पुर्‍याइएको छ । अहिले फास्ट ट्याक बेच्नो, विस्तारै यसले कोशीको शिर चतरा बेच्छ, कर्णालीको चिसापानी बेच्छ र पूर्वी तथा पश्चिमका सबै पहाडी जिल्लाहरूलाई भारतीय उच्च बाँधको ताल बनाउँछ । संविधान संसोधनको बहानामा संसदमा भारतीय प्रस्ताव दर्ता गरेर तराइ टुक्राउने योजना बनाउँछ । पैसा नभएको नाटक गरेर चीनसँगका सम्झौताहरू कार्यान्वयनमा आलटाल गर्छ । सुरक्षा मामिलामा भारतीय पहुँच बढाउँछ र भारतीयहरूलाई नेपालीकरण गर्ने अभियानलाई तीव्र बनाउँछ । जुन अपराधीले आफूलाई देशभन्दा माथि राखेर राजनीतिको आवरणमा जुवा खेल्छ, त्यो अपराधीले गर्ने कामहरू यिनै हुन् । ओली नेतृत्वको सरकारले भारतसँग सम्बन्ध बिगारेको ढोल बजाउने यो देशद्रोही जमात न तराईमा भारतीय बाँधको डुबानमा पर्ने नेपालीहरूका बारेमा बोल्नेछ न त कालापानी, सुस्तालगायतका नेपाली जमिनका बारेमा । भारतीय नाकाबन्दीको सामना गर्नुलाई ‘सामन्ती राष्ट्रवाद’ भन्ने अराष्ट्रिय जत्थाबाट होसियार ।

साहित्य स्तम्भ

चिनारखैं

– रामकृष्ण दुवाः
पाँगा, भुजिन्द

सुभाय-पौ

त्वात्वा पतिकं घननन घननन ताथुमनि तकधिन धेंया धेनिया
जनजनथा मन भननन भननन भंकृत ज्वीका धजिलिया
भाव न्हेल्वीका रसवस दय्का शान्त सहादत र्खाँ हव्य्का
कौशलताया हे न्हु सिर्जन अभिनन्दन अभिवादन याय्
नुगले दुखैं इवीं इवीं कय्सां सादर सुदया ख्वाल ब्वथा

शिल्प साधनाय् मूर्त सनातन तजिलजियागु अमूर्त कला
तनमन सकस्यां भँ भँ धाय्का पुर्खाया म्हसिका हंकाः
हे नवाः धन हे नेवाः मन अभिनन्दन अभिवादन याय्

खिँ, धा व धिमे ताः बय् पाँगा सुरसाधनया साजज्वनाः
म्हिगः निसेंथा शाश्वत संस्कृति किर्तनयागु सुवास हयाः
चिर्कूलार्कू इय्ाँ इय्ाँ पापा बाद्यबन्द्या ताल हनाः
हे पुर्खा धन कुलया नन्दन अभिनन्दन अभिवादन याय्

आजु अजाःया ज्वःमदु सम्पति तियाःवयाः च्वन नुगः तिसा
पित्रि लुमंकाः नुगलं खंकाः न्यायकाः वैच्वन धजिलिया
न्ह्याथाय् स्वलसां मगमग मगमग मदिव्क वैच्वन नेवाः नस्वा
हे आराधन हे आश्वासन अभिनन्दन अभिवादन याय्

बाघभैरव जात्रामा तेजको तेज

कीर्तिपुर । सेवा नै मानवीय धर्म हो । सेवा विभिन्न किसिमले गर्न सकिन्छ । आफूसँग भएको सीप, सामान अरुको लागि पनि प्रदान गर्न सिकाउनु, प्रयोग गर्नुपनि एक सेवा हो । त्यस्तै एक सेवा हो तेजमानको तेज । सन्दर्भ बाघभैरव जात्राको हो । भाद्र १ गते कीर्तिपुरको प्रसिद्ध आराध्य देव बाघभैरवको जात्रा हो । हरेक वर्ष भाद्र १ गते मनाइन्छ । त्यो दिन विगतमाभै यस वर्ष पनि तेजमान बज्राचार्यले आफूसँग भएको तेज यानेकि फोकस लाइट बाघभैरव परिसरमा राखेर बाघभैरव परिसर भ्रमल पारिदिए । तेजमानको तेजले मन्दिर परिसर राती पनि दिउँसो जस्तै उज्यालो बनाएको थियो । बाघभैरव जात्रा व्यवस्थापन समितिका प्रमुख हिराभाई महर्जनले विगतमा भै यस वर्ष पनि लाइटको व्यवस्था गरिदिएकोमा तेजमानको

सेवा भावलाई सराहना व्यक्त गर्नुभयो । त्यति मात्र होइन भक्तजनहरू जस्ले बाघभैरव १०८ फन्को मार्ने र मन्दिर पुग्ने जो कोहीले पनि लाइटको व्यवस्था गरी भ्रमल पारिदिएकोमा धन्यवादका पात्र बन्नुभयो तेजमान । तेजमान बज्राचार्य अफसेट प्रेस र बज्राचार्य साउण्ड सिष्टमका प्रबन्धक हुनुहुन्छ । प्रेस मार्फत् सामाजिक सेवा गर्दै आएका व्यक्ति साउण्ड सिष्टममार्फत् आफूसँग भएको लाइट समाजको लागि प्रयोग गरेर सामाजिक सेवामा समर्पित हुनु भएको छ । सहिद साप्ताहिक तर्फबाट पनि वहाँको सेवा सहयोगलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । वहाँले बाघभैरव देवगण नाचको समापन दिनमा देवढोका घाटमा पनि यस्तै लाइटको व्यवस्था निःशुल्क सहयोग र सेवा गर्नुभएको थियो ।

कृष्णाष्टमी

कृष्ण जन्माष्टमी भाद्र कृष्ण पक्ष अष्टमीको दिनमा पर्छ । भगवान् कृष्णलाई विष्णु भगवानको ९ औँ अवतार मानिन्छ । विष्णु भगवानको अनगिन्ती अवतारहरू भएपनि मूल रूपमा नवौँ अवतार हुन् । भगवान विष्णुको दश अवतारमा वराहा अवतार (हिरन्यास नामक दानवले पृथ्वीको एक भाग समुद्रमा खसाली नरसंहार गरेकोले वराहा अवतार लिई हिरन्यास दानवलाई संहार गरी पृथ्वीको एक भाग समुद्रबाट उठाएका थिए), नरसिंह अवतार (हिरन्यसिपु दानवले आफ्नो पुत्र भक्त प्रल्हाद लगायत सम्पूर्ण ऋषिमुनी मानवहरू देवगणहरूलाई ज्यदै अत्याचार गरेको टाउको सिंहको र जिऊ मान्छे नरसिंह अवतार लिई पुरुषोत्तम महिनाको साँझ आधा सूर्य अर्धोष्टमा ढोकामा आफ्नो काखमा राखी नङ्गले पेट काटी मारेको), कुर्मा अवतार (समुद्र मन्थन गर्न सुमेरु पर्वत ठूलो काउली भई आफ्नो ढाडमा अडाई बासुका नाग सुमेरु पर्वमा बाँढेर टाउकोतिर देवगण र पुच्छरतिर राक्षसगण मिली हिन्दु महासागरमा समुद्र मन्थन गरेको), वामन अवतार (बलिराजा दानवले महान शक्ति पाउन गुरु शुक्राचार्यको आज्ञाबाट यज्ञ गर्दा सानो बामन अवतार लिएर ३ पाइला मागेको र बलिराजाले सो पूरा गरेको), मत्से अवतार (हैगुप नामक दानवले सामवेद, ऋग्वेद, यजुर्वेद, अथर्ववेद ४ वेदलाई अपहरण गरी बन्दी बनाएको र त्यो समय भयानक समुद्री आँधी आउने संकेत भएकोले मत्से अवतार लिई हैगुप

नामक दानवलाई संहार गरी ४ वेदलाई मुक्त गरेको र समुद्री आँधीबाट ऋषिमुनीहरू र मानवहरूलाई आफ्नो जिऊमा राखी बस्ती सारेको), परशु अवतार (सहर्ष अर्जुन(१०० वटा हात भएको)ले ऋषिमुनीहरू, मानवहरूलाई अत्याचार गरेको, परशुरामको आफ्नै बालाई मारेको, आफ्नो सुशिला नामक कामधेनु गाईलाई (३२ लक्षण भएको हरेक आवश्यक खाना, सेना पुर्‍याई दिन सक्ने) अपहरण गरेको, आफ्नो श्रीमतीलाई समेत मारी दिएको) सहर्ष अर्जुनलाई र उसको ४ छोरालाई मारी दिएको), रामा अवतार (रावणले अमृतकुण्ड आफ्नो नाइरोमा राखी सारा मानवजाती, देवगणहरूलाई र आफ्नै पत्नी सीतालाई अपहरण गरी बन्दी बनाएको, पछि रामले कुम्भकर्ण, मेघनाथलगायत अन्य दानवलाई बाँदरको सहयोगले मारी विभिणगलाई लंकाका राजा बनाएको) रामको सुसार गर्नुपर्दा लक्ष्मणले एक दिन दाजु भएर जन्म लिन पाए हुन्थ्यो भनी सोचेकोले द्वापरयुगमा कृष्णको दाजु बलराम भएर जन्मेको विष्णु पुराणमा उल्लेख छ । विष्णु भगवानले समय समयमा अवतार लिने भएको मध्ये बराहा अवतार, नरसिंह अवतार, मत्से अवतार, राम कृष्ण र बुद्ध अवतारलाई बढी पूजा गरी मान्ने गरेका छन् । ती मध्ये राम, कृष्ण र बुद्धलाई अझ बर्ण पूजा गर्ने जन्म दिनलाई सार्वजनिक सरकारी विदा दिएर मानेका छन् । यसको मूल कारण विष्णु भगवानको ती अवतारमा दानवलाई संहार गरेको

मात्र नभई मानव जगतलाई ज्ञानको चेतना फैलाई दिएको छ । कृष्ण भगवानले आफ्नो माता पितालाई र हजुरबालाई बन्दी गर्ने कंशलाई मारेको मात्र होइन, कंशले मार्न पठाएका पृतना, काकासुर, वकासुर, आकासुर, भुमरी, गोरुको रूप लिएर सबै गाई धपाएर लाने दानवलाई मारे । पोखरीमा विष छरी गाईवस्तुलाई पानी खाँदा मरेकोले कालीनागलाई युद्धमा पराजित गराई त्यस स्थान छोडे, दानासुर दैत्यलाई मारे । आफूलाई मान आएका हात्तीलाई आकासमा उडाएर मारे । कृष्णको साथीहरू गोठाला जाँदा मुसलधारे असिना पानी पर्दा गोवर्द्धन पर्वत उचाली सारालाई रक्षा गरे । महाभारतमा दुर्योधनबाट पाण्डवलाई दुर्यवहार द्रौपतीलाई बस्त्र हरण गर्दा रक्षा गरे । असाहाय अवस्थामा पूरा सहायता गरे । गीता पाठमा अमृत्य ज्ञान अर्जुनलाई दिएका थिए । वैज्ञानिकहरूले कृष्णलाई युगपुरुष महानताको रूपमा मानेका छन् । त्यस्ता युगपुरुष पृथ्वीमा जन्मलिन धेरै समय लाग्ने बताएका छन् । उसको देन महान छन् । ऋषिमुनीहरूलाई ज्ञान दिन सक्ने ज्ञानको भण्डार छ । धर्मको रक्षक र सारा जगतलाई धर्मको वास्तविक अर्थ सुनाएका थिए । अन्याय अत्याचार सहेर बस्नु मात्र धर्म हैन किनकी त्यस्ता अत्याचारीले सारा जगतलाई बिनास गर्छ अतः त्यस्ता अत्याचारी जस्तैः कंश, दुर्योधन, दुशासनलगायत जरासन जस्ता

अपराधीलाई मान्ने पर्छ । त्यसता अत्यचारी, अपराधी, दैत्यहरू संहार गरी धर्म संस्कार पुनः स्थापना गर्न नै म जन्मेको हुँ भन्थे । कृष्णले आध्यात्मिक शक्तिले व्यक्तिलाई मात्र हित बढी हुने भएकोले भौतिक विकाश तीव्र गर्नुपर्छ, उद्योगहरू, कलात्मक विकासबाट सारा जगत उद्धार हुन्छ । सबैले जनहित कार्यमा ध्यान दिने र धर्म रक्ष हुनुपर्छ भनी चिनाई सारा जगतलाई आँखा खोली दिएका थिए । कृष्ण द्वारिका निवास समयमा काठमाडौँमा ठूलो तलाउलाई बस्तीमा परिणत गर्न मञ्जुश्रीले चोभार डाँडा काट्न कृष्णको सहयोगबाट सफल भएका थिए । यो ५ हजार वर्ष अगाडिको समय थियो । कृष्ण न्यूनतममा सुदामा जस्ता साथीको खुट्टा धोएर पानी खाने समेत गर्थे भने शक्तिमा गोवर्द्धन पर्वत उठाउन सक्ने, शुद्धोर्शन चगु उठाई अत्याचारी शत्रुबाट जगतलाई रक्षा गर्न सक्ने र विश्वरूप देखाउन सक्ने, ज्ञानको ज्योति फैलाउन सक्ने महान् व्यक्ति भएको कारण हामी उसको जन्म दिनलाई भगवानको रूपमा मान्ने र पूजा गर्ने गरेका छौं ।

गाईजात्रा' व्यङ्ग्य' उवाच'

देउवाको काँधमा बन्दुकः ओलीलाई गोली
बन्दुकै बन्दुक पड्काएर हायलकायल गरी आफ्नै कार्यकर्ता सरकारी अनि सर्वसाधारणलाई मादै अधि बढेको पार्टी नेकपा माओवादीले तेस्रो सत्तारोहण गर्न नेपाली काँग्रेसको सभापति शेरबहादुरको काँधमा बन्दुक राखेर ओलीलाई ठ्यामै गोली हाने । देउवा ५१ सालमै बन्दुक उठाएकालाई टाउकोको मूल्य टोकेर के भो र नत्र तेस्रो रोल नं. मनिटर बन्न पालो आउँदैन । आफ्नै सरकारको प्रमलाई गोली हानेर आफू प्रम बन्न पाउनु पनि गाईजात्रा हुन्छ ? कसो ?
कीर्तिपुर नपामा नयाँ मेयरको स्वागत
नगरपालिका सबैमा नगर हुन्छ तर कीर्तिपुर नगरपालिका होइन गरपालिका हो । प्रजाले मानोस् या नमानोस् भूकम्पमा जन्मेको उद्भव प्रसादले कीर्तिपुरमा ३०, ३०, ३० र १० प्रतिशतको मेयरको घोषणा गरेर काइदा गरेको वासीले देखे । मेयर साहेवहरूको स्वागत चाहिँ छैमली, पातली र बलथलीमा धुमधामले गरे । रिसोर्टमा प्रतिशतको आधारमा डिनर बनाएर वियरसँग सेयर गरेको सुलसुलेले ठ्याक्कै बाहिर ल्याए । त्यति मात्र कहाँ हो र हिक्की, वियर फ्यूजनले त कसले के बोले केही प्रवाह भएन । आफ्नो सम्पत्ति भए पो माया हुन्छ । जनताले तिरको करको सयर हामी कथित घोषित मेयरले र साथै ४, सात, आठ लद (सुल्टो पढ्ने) ले नै गर्ने त होनी भोलि हामी नै चाहिन्छ ।
मधेसीदेखि स्वेदशी नेता ठूल दाईको शरणमा
एक प्रदेश नदिए देश रहन्न भन्ने बोली कहाँबाट आयो भनेको त दक्षिणबाट पो आएको रहेछ । ६ महिना नाकाबन्दी गरेर देशलाई नै विलय गराउन तम्सेकाहरू थाकेर खुलामञ्चमा अनशन बसे । अनशनमा काठमाडौँ नाकाबन्दीमा सास्ती भेलेका जातिहरू पनि ताँती कसेर अनसन बसे । अनसनमा जान अधि तन्न खाएर दंग भएका मधेसी नेताहरू खुव मुस्कुराएको खुलामञ्चका खुल्ला डबली जनताले हेरिरहे । ओलीलाई गोली हान्दै प्रचण्ड माने पुष्पकमल दाहाल

अनसन स्थलमै गएर गोली हानेर आए अब अनसन तोड्नुपर्ने दिमो (सुल्टो पढ्ने) को सन्देश पुर्‍याए । ६ महिना नाकाबन्दी २५ दिन रिले अनसन प्रचण्डको सन्देशसँगै फिर्ता लिए । मधेसी नेता ठूलाईको शरणमा लमपसार हुनु र प्रचण्डले ल्याएको सन्देश ठ्याक्कै मिल्नुले अब देश लेन्दुप मार्कोले ठाउँ लिने त्राजाईगा (सुल्टो पढ्ने) देख्ला, बेलेमा नसुत्नु होला । नत्र हामी नेपाली होइन महान भारतका भारती बन्ला खोचिड ।
किपू नगरपालिकामा दिसामुक्त भयो तर ढलबाट आची मुक्त भएन
नपाको नाकैमा समलको उकालोमा बुर्लुक्क बुर्लुक्क र हवार ढल बगेको देख्दा कीर्तिपुरवासी छक्क परे । असार ३२ गते आ.व.लाई विदा गर्ने दिन कीर्तिपुर खुला दिसा मुक्त, पूर्ण खोपयुक्त र पूर्ण साक्षरको झ्याली पिटेको थियो नगाउँमा । तर कीर्तिपुर समल र नयाँबजार ढलमती, नयाँबजार बसपार्कमा फोहोरमती, नयाँ गेटमा डंगुरमती गरपालिकामा भव्यले स्वागत गरेको सुंगरहरूले ठ्याक्कै पत्ता लागे । विचरा उद्घाटन गर्नुहुने सांसददेखि प्रशासक, मेयरदेखि कार्यकारी सम्मलाई बाटोमा हिँड्न लाज लागिरहेको क्वाचवः उमामहेश्वरले पत्ता लगाए ।

दोस्रो पुष्पसदन कप उपत्यकाव्यापी बास्केटबल शुक्रबारबाट

कीर्तिपुर । पुष्पसदन आवासीय मा.वि. कीर्तिपुरको आयोजनामा दोस्रो पुष्पसदन कप काठमाडौँ उपत्यकाव्यापी अन्तरविद्यालय बास्केटबल प्रतियोगिता २०१६ आजबाट पुष्पसदनकै बास्केटबल मैदानमा सुरु हुँदैछ ।

आयाजक विद्यालयसहित उपत्यकाभरिबाट जम्मा २१ विद्यालयहरूबाट सिनियरतर्फ १८ टिम र जुनियरतर्फ १३ टिम सहभागी सो प्रतियोगिता प्रथम चरण लिग प्रणालीमा र

क्याटर फाइनलदेखि नकआउट प्रणालीमा हुनेछ ।

सिनियर र जुनियर गरी लिग चरणमा १५ गते सम्म दैनिक ६ देखि ७ वटासम्म खेल हुने र टाइशीटअनुसार १६ गतेदेखि लिग चरणका विजेता र उपविजेताहरूबीच क्याटर फाइनल सुरु हुने पनि विद्यालयले जानकारी गराएको छ ।

तालिकाअनुसार आज शुक्रबार बिहान ७ बजे विद्यालयको संस्थापक/प्रिन्सिपलबाट रेफ्रीलाई

बल हस्तान्तरण गरी उद्घाटन गरेपछि पहिलो खेल आयोजक विद्यालय पुष्पसदन र लिटिल एन्जेल्सबीच हुनेछ ।

भाद्र १८ सम्म चल्ने कार्यक्रम रहेको उक्त प्रतियोगिताका विजयी प्रथम तथा द्वितीय टिमहरूलाई शिल्ड, नगद पुरस्कार, मेडल तथा प्रमाणपत्र, मोस्ट भ्यालुएबल प्लेयरलाई ट्रफी, नगर पुरस्कार र प्रमाणपत्र तथा सहभागी विद्यालयहरूलाई प्रमाणपत्रद्वारा सम्मानित गरिने बारे विद्यालय सुत्रले जनाएको छ ।

TIE-SHEET
SENIOR CATEGORY

GROUP 'A'		GROUP 'B'		GROUP 'C'		GROUP 'D'	
A1	Bright Horizon	B1	Rarahil	C1	Kamal English	D1	Pushpasadan
A2	Laboratory	B2	Innovative	C2	Ideal Model	D2	Wilson
A3	Brihaspati	B3	E.P.S.	C3	Radiant	D3	Little Angels
A4	New Zenith	B4	Greenfield	C4	Himalayan	D4	Swornim
A5	Gyanodaya	B5	L.R.I.				

JUNIOR CATEGORY

GROUP 'A'		GROUP 'B'		GROUP 'C'		GROUP 'D'	
A1	Rarahil	B1	Little Angels	C1	Bern Hardt	D1	L.R.I.
A2	Swornim	B2	Kamal English	C2	Innovative	D2	Greenfield
A3	Pushpasadan	B3	Hill Town	C3	New Zenith	D3	Neric
A4	Ideal Model						

LEAGUE ROUND

26 August 2016 (2073 Bhadra 10):

7:00 a.m.	Pushpasadan vs Little Angels	(Senior)
8:00 p.m.	Little Angels vs Hill Town	(Junior)
9:00 a.m.	New Zenith vs Laboratory	(Senior)
10:00 a.m.	Rarahil vs Pushpasadan	(Junior)
11:00 a.m.	Rarahil vs Greenfield	(Senior)
12:00 p.m.	Wilson vs Swornim	(Senior)
1:00 p.m.	Ideal Model vs Swornim	(Junior)
2:00 p.m.	Ideal Model vs Radiant	(Senior)

29 August 2016 (2073 Bhadra 13):

7:00 a.m.	Laboratory vs Gyanodaya	(Senior)
8:00 a.m.	E.P.S. vs Innovative	(Senior)
9:00 a.m.	Bern Hardt vs Innovative	(Junior)
10:00 a.m.	Radiant vs Kamal English	(Senior)
11:00 a.m.	Little Angels vs Kamal English	(Junior)
12:00 p.m.	Little Angels vs Swornim	(Senior)
1:00 p.m.	Rarahil vs Swornim	(Junior)
2:00 p.m.	Pushpasadan vs Wilson	(Senior)

27 August 2016 (2073 Bhadra 11):

7:00 a.m.	Hill Town vs Kamal English	(Junior)
8:00 a.m.	Himalayan vs Kamal English	(Senior)
9:00 a.m.	Greenfield vs L.R.I.	(Junior)
10:00 a.m.	Greenfield vs L.R.I.	(Senior)
11:00 a.m.	Brihaspati vs Bright Horizon	(Senior)
12:00 p.m.	Innovative vs Rarahil	(Senior)
1:00 p.m.	New Zenith vs Innovative	(Junior)
2:00 p.m.	New Zenith vs Gyanodaya	(Senior)

30 August 2016 (2073 Bhadra 14):

7:00 a.m.	Ideal Model vs Pushpasadan	(Junior)
8:00 a.m.	Ideal Model vs Kamal English	(Senior)
9:00 a.m.	Bright Horizon vs Gyanodaya	(Senior)
10:00 a.m.	L.R.I. vs Innovative	(Senior)
11:00 a.m.	L.R.I. vs Neric	(Junior)
12:00 p.m.	E.P.S. vs Rarahil	(Senior)
1:00 p.m.	Brihaspati vs New Zenith	(Senior)
2:00 p.m.	Bern Hardt vs New Zenith	(Junior)

28 August 2016 (2073 Bhadra 12):

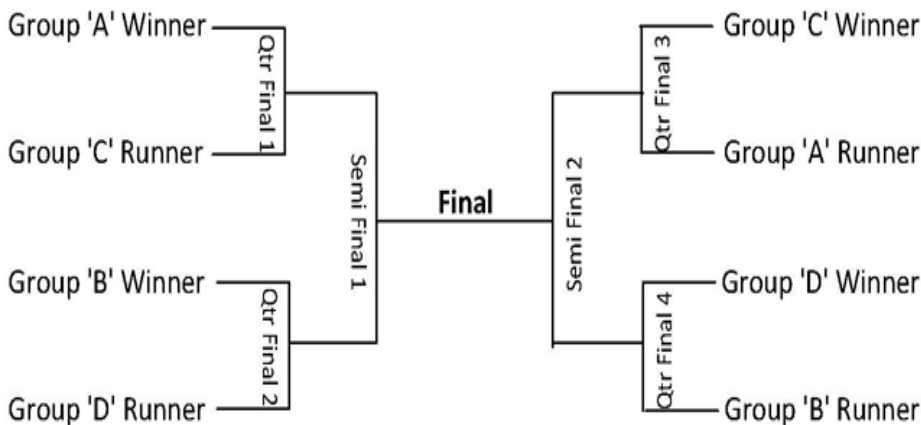
7:00 a.m.	Laboratory vs Bright Horizon	(Senior)
8:00 a.m.	Ideal Model vs Himalayan	(Senior)
9:00 a.m.	E.P.S. vs Greenfield	(Senior)
10:00 a.m.	Neric vs Greenfield	(Junior)
11:00 p.m.	Gyanodaya vs Brihaspati	(Senior)
12:00 p.m.	L.R.I. vs Rarahil	(Senior)
1:00 p.m.	Pushpasadan vs Swornim	(Senior)
2:00 p.m.	Pushpasadan vs Swornim	(Junior)

31 August 2016 (2073 Bhadra 15):

7:00 a.m.	Rarahil vs Ideal Model	(Junior)
8:00 a.m.	Radiant vs Himalayan	(Senior)
9:00 a.m.	Innovative vs Greenfield	(Senior)
10:00 a.m.	L.R.I. vs E.P.S.	(Senior)
11:00 p.m.	Little Angels vs Wilson	(Senior)
12:00 p.m.	Bright Horizon vs New Zenith	(Senior)
1:00 p.m.	Laboratory vs Brihaspati	(Senior)

KNOCK-OUT ROUND

(Date to be notified later)

दिमाग स्वस्थ राख्ने उपाय

जीवनमा उतारचढाव आइरहन्छ । जसको दिमाग स्वस्थ हुन्छ, उसले यस्ता उतारचढावलाई सहजै स्वीकार्छ । दिमागलाई स्वस्थ राख्नका लागि आफूसँग रहेका सामान्य अस्वस्थ व्यवहार पन्छाउनुपर्छ । आफ्नो व्यवहार, भावना र विचार नियन्त्रण गर्न सकियो भने सफलता नजिकिँदै जान्छ ।

गल्ती महसुस गर्ने, तनाव नलिने

गल्ती कसले गर्दैन ? जानेर पो गर्नुहुँदैन । नजानेर हुने गल्तीका लागि धेरै मान्छे पछुताउँछन् । तर, यो बानी राम्रो होइन । एकचोटी भएको गल्तीलाई सम्झिरहँदा दिमागको क्षय हुन्छ । त्यसैले गल्ती नदोहोर्‍याउनेमा प्रतिबद्ध भएर पुराना गल्तीमा नअल्मिक्ने सोच बनाउनु पर्छ ।

अर्काको नजरबाट आफूलाई नहेर्ने

धेरै मान्छेले जिन्दगीमा दोहोर्‍याउने गल्ती हो यो । अरूले ‘राम्रो’ भन्दा मख्ख पर्ने र ‘नराम्रो’ भनेपछि खिस्मिक्क हुने प्रायः को बानी हुन्छ । यही गल्तीले मान्छेलाई निरन्तर पछारिरहेको हुन्छ । सधैं अरूले हौसला प्रदान गर्दैनन् र सबै आफ्ना अनुकूल हुँदैनन् । अरूको नजरमा आफूलाई सही नदेखेकै अवस्थामा आफू गलत नहुन पनि सकिन्छ । त्यसैले सही सुझावलाई ग्रहण गर्ने तर उनीहरूको नजरिया अनुसार आफूलाई मूल्याङ्कन नगर्ने बानीले दिमागलाई स्वस्थ राख्न मद्दत

गर्छ ।

परिवर्तनसँग नडराउने

मान्छे ठीकठाक अवस्थामा छ भने ऊ परिवर्तनदेखि डराउँछ । यथास्थितिमै रमाउन वातावरण सिर्जना गर्न थाल्छ । जसले गर्दा दिमागमा नयाँ सोच सिर्जना हुँदैन । परिस्थितिको परिवर्तनलाई अवसरको नयाँ दैलो ठान्नेहरू मात्रै यो दुनियाँमा तेज बुद्धि भएकामध्ये परेका छन् । सफलताको माथिल्लो सिँढीमा उनीहरू नै पुगेका छन् । मान्छेको दिमाग परिवर्तनलाई सदा स्वागत गर्छ । तर, समयसँगै आफूलाई बदल्न चाहन्छ । हामी यथास्थितिमा राख्न खोज्छौँ, जसले गर्दा बुद्धिको विकासमा असर पुर्‍याउँछ । परिवर्तनसँग डराउने होइन, डटेर सामना गर्ने विचारले दिमाग बढाउँछ ।

एक्लोपन महसुस नगर्ने

धेरै मान्छे अधिकांश समय साथीसँग कटाउन रुचाउँछन् । यो दिमाग क्षय गर्ने सबभन्दा ठूलो कारण हो । किनकि साथीहरूमाझ दिमागले नयाँ कुरा सोच्ने र एकोहोरिने अवसर पाउँदैन । बिस्तारै त्यसरी सोच्ने ग्रन्थी बन्द हुँदै जान्छ । गहन कुरा सोच्न खोज्दा समेत एकाग्र हुन सकिँदैन । त्यसैले एक्लोपनसँग डराउने होइन, त्यसको सदुपयोग गर्ने बानी बसाल्नुपर्छ । आफ्नो खुसीका लागि साथीमा निर्भर नभइ एकलै रमाउनु पनि सफलताको कारक बन्न सक्छ । त्यसरी रहँदा नयाँ सोच आउने सम्भावना धेरै हुन्छ ।

अर्काको सफलतामा रमाउने

सामूहिक रोग हो, अर्काको प्रगतिमा जल्ने । आफ्नो सफलता भन्दा अर्काको असफलतामा रम्ने बानीले अन्ततः दिमाग नै त्यही रूपमा बदलिन्छ । नकारात्मक कुरालाई महत्व दिने ग्रन्थी दिमागबाट चाँडो निस्कन थाल्छन् । अन्तमा गएर आफ्नो सफलताका लागि भन्दा अर्काको असफलताका लागि दिमाग चल्छ । आफू अघि बढ्ने समय अर्काको खुट्टा तान्न खर्चिँदा कहिल्यै सफलता हासिल गर्न सकिँदैन । अर्काको सफलतामा समेत रमाउने स्वभावको विकास गर्दा आफ्नो सफलताका लागि सोच्ने शक्तिको विकास हुन्छ ।

अरुसँग तुलना नगर्ने

आफ्नो तुलना अर्को कोहीसँग गर्नुहुँदैन । किनकि जन्मिने वातावरण, समय र अवस्था नै फरक भएपछि कुनै कुरामा समानता हुने सम्भावना हुँदैन । आफूलाई अरूसँग दाँज्ने बानीले कहिल्यै बुद्धिको विकास हुन दिँदैन । आफू अरुभन्दा फरक हो र हुनुपर्छ भन्ने सोचाइले अन्ततः फरक बनाएर छाड्छ । अरूसँग तुलना गर्दा कि त आफू कमजोर भएको महसुस हुन्छ, कि त बलियो । दुइटै दिमागलाई नयाँ तरिकाले उपयोग गर्ने प्रक्रियाका बाधक हुन् । आफूसँग भएको कुरालाई उच्चतम प्रयोगका लागि सोच्ने बानीका कारण दिमाग सदा विकल्प ठप्पाउनेतिर अघि बढ्छ ।

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

बृहत निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था र नेपाल आयुर्वेद विद्यार्थी समाजको संयुक्त आयोजनामा हुने निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरमा सहभागी हुनु भई स्वास्थ्य लाभ गर्नुहोस् ।

मिति: २०७३ भाद्र ११ गते शनिवार

नाम दर्ता: विहान १०:०० बजेदेखि २:०० बजेसम्म

जाँच्ने समय: विहान १०:०० बजेदेखि दिउँसो ३:०० बजेसम्म

स्थान: मंगल उच्च मा.वि., की.न.पा.- ३

विशेषता: ♦निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण । ♦निःशुल्क औषधी वितरण ।

♦Fistula र Piles को परीक्षण पनि गरिन्छ ।

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी
संस्था लि.

फोन नं. ८-३३०६०९, ८-३३५५५१

नेपाल आयुर्वेद विद्यार्थी समाज
काठमाडौँ, नेपाल

सवारी साधन चलाउँदा र सडक प्रयोग गर्दा
ट्राफिक नियमहरू पालना गरौं ।
दुर्घटना हुनबाट आफू पनि जोगिउँ
र अरूलाई पनि जोगाऔं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग